

plan

03 MAGAZINE.BE

37 BELGISCHE TOPARCHITECTEN

PLAN is een speciale uitgave van Home Sweet Home
april - mei - juni 2016
Afgiftekantoor 2200 Herentals I - P608241
Uitgeverij Balfin - Belgiëlaan 4b - 2200 Herentals

 bpost
PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE

360 Architecten

Creatie van een mini-stad in de stad

Gent is ontegensprekelijk een stad die rijk is aan unieke gebouwen. Gebouwen met een verhaal, een geschiedenis. Het vergt een door-gedreven denkoefening om die in ere te houden en tegelijk een nieuwe functie in de stad te geven. Neem nu het Manchester-gebouw in de Kolveniersgang. Deze vroegere verffabriek Lippens met zijn omliggende fabrieksgebouwen dreigde in alle anonimiteit te verdwijnen. Nadenken over een nieuwe functie en daarbij wooneenheden creëren, was de opdracht. Met als belangrijke voorwaarde het waardevolle Manchestergebouw te bewaren. Het ontwerp van 360 architecten uit Gent kwam als winnaar uit de bus.

Het bijzondere aan deze site is zeker de grillige vorm. Het begrenst drie straten en achteraan raakt het terrein aan het Sint-Antoniushof, een domein uitgebaat door het OCMW. Op dit domein heb je een seniorie, maar vooral een mooi en minder gekend park. Een troef in de hertekening van de site. Waar de fabrieksmagazijnen nog een blinde gevel vormden naar het park, wou 360 architecten een nieuwe woongevel creëren met zicht op het park.

De grote uitdaging bestond erin om het Manchestergebouw in het geheel te integreren. Een oude postkaart inspireerde 360 architecten. Daaruit blijkt dat het gebouw altijd al deel heeft

uitgemaakt van een soort conglomeraat of complex geheel van gebouwen rond een binnenplaats. Vandaar de keuze om dit niet als een solitair gebouw te laten staan – bij wijze van historisch relict – maar het juist in interactie te laten treden met de nieuwe gebouwen waardoor het in het geheel wordt opgenomen.

Het resultaat is een nieuwe groep van gebouwen rond een nieuwe binnenplaats. Een formele rechthoekige central court die de site van binnenuit structureert. Met een hoofdingang langs de Sint-Antoniusskaai. Via dit binnenplein heb je nagenoeg alle ingangen tot de nieuwe wooneenheden. De grillige vorm van de site heeft er ook toe geleid dat deze nieuwe gebouwen - die overal de perceelgrens opzoeken - eveneens specifieke vormen kennen waar 360 architecten hier en daar nog kleine ingrepen op heeft toegepast.

Zoals de driehoekige uitsnede in het gebouw op de hoek van de Sint-Antoniusskaai en de Kolveniersgang. Die zorgt voor daglicht en

unieke zichten. Het heeft hen geïnspireerd om specifieke appartementen te concipiëren die rond deze uitsnede doorlopen met het slaapgedeelte aan de ene kant en de leefruimte aan de andere kant. De eigenaars van deze appartementen kijken dus voorbij de eigen buitenruimte terug bij zichzelf naar binnen. Een origineel gegeven dat zo bovendien het mogelijke privacy probleem omzeilt.

Het Manchestergebouw blijft zijn prominente plaats behouden. Dat manifesteert zich niet alleen in een verschillend uitzicht, het is ook het grootste gebouw van de site. Het was er slecht aan toe en had dus een grondige renovatie nodig. Mensen die het gebouw kennen, zullen zich vast en zeker het schilderij op de roze zijgevel herinneren. De verffabriek - die onder meer verftoepassingen voor militaire doeleinden als camouflage ontwikkelde - zal destijds hun beste verf hiervoor hebben gebruikt. Na verwoede pogingen om het te verwijderen, waren de stenen sterk beschadigd. Uiteindelijk werd beslist om een nieuwe

baksteen voor de oude gevels te plaatsen met behoud van de originele maatvoering en detaillering. De baksteen werd op maat vervaardigd door de oude, ambachtelijke steenbakkerij Hove uit Ninove. Deze mochten immers geen stijlbreuk met het verleden vormen. Op die manier heeft het gebouw niet alleen een nieuwe gevel gekregen, maar werd er ook van deze situatie gebruik gemaakt om extra isolatie toe te voegen waardoor het nu wel voldoet aan alle EPB-eisen. Het Manchestergebouw is het enige gebouw dat opvallende, externe terrassen kent. Bij alle andere gebouwen zijn de terrassen onopvallend naar binnen ingewerkt. Beneden in het Manchestergebouw bevinden zich de publieke kantoren van een bankfiliaal. Deze bank heeft in het aanpalende, nieuwe gebouw

nog het gelijkvloerse en de eerste verdieping ter beschikking voor private banking.

De buitenruimtes waren een belangrijk thema tijdens het proces. Bij de lofts in het Manchestergebouw was het niet mogelijk om inpandige terrassen te maken. Vandaar de grote balkons - drie op zes meter - die in feite stalen constructies zijn met smalle ophangkabels die je nauwelijks kan waarnemen. Voor de andere volumes is er bewust gekozen om niet dezelfde uitbouw te voorzien. Net om het binnenplein niet te zwaar te belasten met uitkragende terrassen. De realisatie van het centrale binnenhof gebeurde in samenwerking met landschapsarchitect Erik Dhont. Er is niet gekozen voor het klassieke ontwerp van tuin met grasveld en bomen. De opzet

was om de sfeer van de historische fabrieks-binnenplaats op te wekken. Vandaar het pad met grote, natuurstenen tegels. Daartussen heb je aangelegde grintstroken met organische groenaanplanting. De binnentuin staat mooi in relatie tot de omliggende gebouwen, met de Lieve en het naastgelegen parkje. Net als de private tuinen en terrassen waardoor het individuele aspect in dialoog gaat met het collectieve.

Door de inpandige terrassen van de nieuwe volumes, slaagt 360 architecten erin om de gevel mooi gaaf te houden. Dezelfde materialen werden op alle nieuwe gebouwen toegepast om zo rust en eenvoud te creëren. Deze uniformiteit werd gerealiseerd met een Poolse

zandsteen. In tegenstelling tot vele andere gebouwen is ditmaal niet gekozen voor een egale steen. Men wou een steen met een zekere textuur – maar ook niet té – die het geheel wat levendiger zou maken. Deze steen die vaak in Berlijn wordt gebruikt, droeg al deze eigenschappen in zich. 360 architecten bezocht de steengroeve in Polen en ontdekte er in een andere groeve toevallig de bijpassende, grijsgroene steen. Die werd gebruikt zowel als plint van het gebouw als voor de verharde tegels in het binnenhof. Bijkomend voordeel van deze steen is dat hij bij zonneschijn zuiders aandoet, maar anderzijds bij regen of bewolking nooit somber overkomt. Een gevoel van opgewektheid dat door de bewoners enorm wordt gesmaakt.

360 architecten is vooral tevreden dat ze erin geslaagd zijn om deze site zodanig te ontwikkelen dat het een belangrijke aanvulling voor de stad is geworden terwijl het ervoor een verlaten indruk gaf en een ongedefinieerd, gefragmenteerd publiek domein was. Met diverse wohntiteiten spreken ze een breed publiek aan. Van een kleine studio over specifieke stadswoningen tot een grote loft van 300 vierkante meter over een hele verdieping in het Manchestergebouw. Ze hebben voor iedereen een aangename, collectieve leefomgeving weten te creëren. Als het ware een mini-stad binnen de stad.

tekst : Sam Paret
foto's Filip Dujardin

360 architecten
Recollettenlei 33 - 9000 Gent
t. +32 (0)9 236 26 80
info@office360.be - www.office360.be

